

**Uorden da scola
dalla vischnaunca da Falera**

Uorden da scola dalla vischnaunca da Falera

Sebasond sin artechel 50 dalla lescha da scola cantunala dils 26 da november 2000

I. Disposiziuns generalas

Art. 1

La vischnaunca meina ils suandonts tips da scola:

tips da scola

- a) scoletta
- b) scola primara
- c) classas pintgas
- d) scola reala
- e) scola secundaria

Art. 2

L'obligaziun dad ir a scola sedrezza tenor las disposiziun dalla lescha da scola cantunala.

obligaziun
dad ir a scola

Art. 3

- ¹ Igl onn da scola entscheiva suenter las vacanzas da stad denter miez e fin d'uost e cuoza 38 jamnas effectivas da scola.
- ² Ils termins pigl onn da scola e per las vacanzas fixescha il cussegl da scola cun tschercar sligaziuns regiunalas. Sur Nadal e duront la primavera eis ei da fixar silmeins mintgamai ina jamna da vacanzas. Las vacanzas astgan buca cuzzar in suenter l'auter pli ditg che 10 jamnas.
- ³ Il temps da scola per jamna s'extenda en la scola populara sin tschun dis, da gliendisdis entochen venderdis.

temps da scola

Art. 4

- ¹ Il cussegl da scola fixescha il temps d'instrucziun per di tenor las determinaziuns dalla lescha da scola cantunala.
- ² Il temps d'instrucziun per jamna inclusiv ils roms facultativs sedrezza tenor las determinaziuns dalla lescha da scola cantunala.

temps
d'instrucziun

Art. 5

absenzas

a) motivs da stgisa
perstgisa

Sco motivs da perstgisa per absenzas valan specialmein:

- ¹ Malsogna ni accident dil/dalla scolar/a, da confamiliars ni autras persunas da referiment che stattan datier;
- ² Mortori d'in confamiliar ni d'ina autra persuna da referiment che stat datier, sepultura da tierparents ni persunas da referiment che stattan datier;
- ³ Sch'in motiv da perstgisa ei avonmaun, eis ei da communicar quei immediatamein alla persuna d'instrucziun responsabla.
- ⁴ En cass d'absenzas da varga tschun dis pervia da motivs da malsogna ni d'accident digl affon da scola sa la persuna d'instrucziun pretender dil representant legal dil scolar in attestat dil miedi per mauns dil cussegl da scola.
- ⁵ Sche l'instrucziun sto vegnir munchentada per in auter motiv ni per in motiv previsibel, sto la persuna d'instrucziun responsabla vegnir orientada ordavon.
- ⁶ Existan dubis pertuccont in motiv da perstgisa decida il cussegl da scola definitivamein.

Art. 6

b) congedi

- ¹ Ei sa vegnir concediu congedis da tochen 15 dis da scola ad onn.
- ² Damondas da congedi tochen in di san vegnir lubidas dalla persuna d'instrucziun, da dus entochen treis dis dil president/dalla presidenta dil cussegl da scola e da treis dis e dapli dil cussegl da scola.
- ³ Decisiuns davart damondas da congedi ein definitivass.
- ⁴ Per lubientschas da congedi per dapli che 15 dis da scola ei igl uffeci per la scola populara e scoletta responsabels.

Art. 7

c) dis libers

Davart la concessiun dad ulteriurs dis libers, sco per exempel denter firaus e fin d'jamna, ni duront occurrenzass regionalas pli grondas decida il cussegl da scola.

Art. 8

attestats,
promoziun

La procedura da dar attestats ed attests da promoziun sedrezza tenor las determinaziuns dalla lescha da scola cantunala.

II. Las personas d'instrucziun

Art. 9

- ¹ Las personas d'instrucziun ein emploiadas dalla vischnaunca.
- ² La relaziun d'engaschament dalla persona d'instrucziun sebase sin la legislaziun dil cantun entras in contract dil dretg public.

relaziun d'engaschament

Art. 10

Occupaziuns dublas da plazzas da scolasts (jobsharing) san vegnir lubidas dil cussegl da scola.

occupaziun dublas da plazzas da scolasts

Art. 11

Las personas d'instrucziun han d'adempir cunscienziusamein lur obligaziun surdadas entras la legislaziun da scola. Ellas han aunc las suandontas obligaziuns:

obligaziun e cumpetenza

- ¹ tgirar il contact e la cooperaziun cun ils responsabels legals diils scolars entras seras da geniturs, uras d'audienza eav.;
- ² elaborar in preventiv per mieds d'instrucziun per mauns dil cussegl da scola;
- ³ surveglar il preventiv da classa annual, menar la cassa da classa;
- ⁴ reglar levs cass da disciplina;
- ⁵ surveglar ils scolars durant la pausa;
- ⁶ communicar irregularitads dil menaschi da scola (uras che crodan ora ni vegnan stuschadas) al cussegl da scola.

III. Il cussegl da scola

Art. 12

- ¹ Il cussegl da scola consista da tschun commembers ed in suppleant. El vegn empalaus dil cau dil departament e seconstituescha dil reminent libramain.
- ² Il cussegl da scola vegn convocaus dil president/dalla presidenta dil cussegl da scola aschi savens che las fatschentas pretendan ei, ni sch'in commember dil cussegl da scola pretenda quei.
- ³ Allas sesidas dil cussegl da scola sa ina persona d'instrucziun ni ina representantA dalla persona d'instrucziun vegnir envidada cun vusch consultativa. Davart las tractandas eis ei da menar in protocol.
- ⁴ Il cussegl da scola pren sias decisziuns per regla cun maunpli, aschilunsch ch'ei vegn buca pretendiu d'in commember scrutini. Elecziuns vegnan fatgas per scrutini. Tier ina egalitad dallas vuschs dat il/la president/a la vusch da tagl senza retrer sia vusch gia dada.

organisasiun

Art. 13

cumpetenzza da
decider

Il cussegl da scola ei cumpetents da decider, sche silmeins 3 commembers ein presents.

Art. 14

obligaziuns e
cumpetenzas

Il cussegl da scola diregia e survigilescha il menaschi dallas scolas menadas dalla vischnaunca. El ei responsabels per l'execuziun dalla legislativa federala, cantunala e communal da scola. El ademplescha tut las incumbensas da scola ch'ei buca adossadas ad in'atra autoritad ni istanza entras leschas cantunalas ni communalas.

Ad el cumpeta en special da:

- ¹ reperter ils scolars en las classas e surdar las classas allas personas d'instrucziun;
- ² approbar ils uraris sin proposta dalla magistraglia;
- ³ decider davart enviar affons cun difficultads d'emprender en ina classa pintga sin fundament d'ina expertisa d'in psicolog da scola, e davart la dimensiun dall'instrucziun;
- ⁴ organisar la promoziun linguistica el lungatg d'instrucziun per affons da lungatg jester;
- ⁵ organisar las mesiras pedagogicas e terapeuticas ordinadas digl uffeci per secturs specials da scola;
- ⁶ decider davart la recepziun d'in scolar en in dieschavel onn da scola;
- ⁷ nominar – ensemen cun la suprastanza communal – il miedi/la miedia ed il dentist/la dentista da scola sco era organisar il survetsch medical da scola e la tgira da dents per scolars;
- ⁸ proponer da cumprar mieds d'instrucziun e d'emprender per mauns dalla istanza communal cumpetenta. Sur d'expensas sa el concluder tenor il preventiv;
- ⁹ approbar occurrenzas da scola e da sport sco era jamnas da project;
- ¹⁰ engaschar e relaschar – ensemen cun la suprastanza communal – personas d'instrucziun e forzas auxiliaras;
- ¹¹ organisar il transport da scolaras e scolars;
- ¹² dar congedi a personas d'instrucziun per conferenzas, cuors, visetas d'instrucziun, collaboraziun en cummissiuns da scola e gruppas da lavur e per activitads ordeifer il survetsch da scola. Congedi entochen 3 dis conceda il president/la presidenta dil cussegl da scola, per congedis pli liungs ei il cussegl da scola cumpetents;
- ¹³ surdar cumpetenzas ed obligaziuns ch'ei adossadas tenor lescha da scola cantunala al cussegl da scola ad organs specials e relaschar reglaments corrispundents;
- ¹⁴ relaschar in uorden disciplinar;
- ¹⁵ liquidar ils cass penals tenor la procedura penala dil cantun (procedura penala d'affons), sco era punir per absenzas da scola.

Art. 15

- ¹ Il president/la presidenta dil cussegl da scola ha en special las suandontas obligaziuns e cumpetenzas, el/ella:
- ¹ representa il cussegl da scola anoviars
- ² survigilescha:
- a) la surdada dallas classas da scola all'entschatta dalla scola tenor ils conclus dil cussegl da scola;
- b) igl entir menaschi da scola, en special ch'igl urari ed ils temps d'instrucziun vegnien observai;
- ³ meina l'inquisiziun en cass disciplinars;
- ⁴ prepara las fatschentas dil cussegl da scola e procura per l'execuziun diils conclus pri;
- ² Il president/la presidenta dil cussegl da scola pren las mesiras necessarias en cass urgents che cumpetan al cussegl da scola. Aschilunsch che quei ei pusseivel decida il cussegl da scola en caussa definitivamein a caschun da sia proxima sesida.

president/presidenta dil cussegl da scola

IV. Dretg da recuors

Art. 16

Plogns encunter persunas d'instrucziun ein per regla d'inoltrar a scret al cussegl da scola.

plogns encunter persunas d'instrucziun

Art. 17

Recuors encunter disposiziuns davart la promoziun ni la nunpromoziun ein da inoltrar dallas persunas directamein pertuccadas enteifer 14 dis agl inspectur da scola responsabel ed ein da giudicar da quel sunter haver consultau il cussegl da scola. La decisiun da quel sa vegnir contestada enteifer 14 dis al departament d'educaziun, cultura e protecziun digl ambient.

recuors
a) decisiun davart la promoziun, resp. la nunpromoziun

Art. 18

Encunter decisiuns dil president/dalla presidenta dil cussegl da scola san las persunas directamein pertuccadas recuorer enteifer 14 dis dapi la communicaziun al cussegl da scola.

b) decisiuns dil president/dalla presidenta dil cussegl da scola

Art. 19

Encunter decisiuns e disposiziuns dil cussegl da scola en damondas da scola san persunas directamein pertuccadas recuorer enteifer 14 dis dapi la communicaziun en scret al departament d'educaziun, cultura e protecziun digl ambient, aschilunsch che la lescha da scola cantunala determinescha buc enzatgei cuntrari.

c) decisiuns dil cussegl da scola

dj decisziuns ella
procedura penala
d'affons

Art. 20

Encunter decisziuns dil cussegl da scola ella procedura penala d'affons sa il representant legal ed igl advocat per giuvenils appellar enteifer 20 dis dapi la communicaziun en scret alla cumissiun dalla dertgira districtuala responsabla sco dertgira per giuvenils.

V. Determinaziun finala

Art. 21

entrada en vigor

Quei uorden da scola entra en vigor cun l'approbaziun entras la radunonza communal e cun l'approbaziun dil departament d'educaziun, cultura e protecziun digl ambient.

Approbau dalla radunonza communal da Falera ils 19 d'avrel 2002.

Per il cussegl da scola:

Il president:

Walter Bearth

L'actuara:

Maria Albin

Per la vischnaunca:

La presidenta:

Silvia Casutt

Il scarvon:

Adrian Vincenz

Approbau dil departament d'educaziun, cultura e protecziun digl ambient entras disposiziun dil departament dils 13 da matg 2002.

Il cau:

Claudio Lardi